

1.1 Porijeklo i razvoj fenomena

Mediji nas svakodnevno upozoravaju na sve hitniju potrebu suočavanja s fenomenom koji je raširen među mladima: bullying-om, odnosno zlostavljanjem. Eksplozivni rast ovog fenomena, posebno u školskom kontekstu, naglašava važnost bavljenja ovim problemom, njegovog proučavanja i učenja o njemu kako bi se spriječilo da u budućnosti postane prava društvena pošast.

Prvo istraživanje o fenomenu zlostavljanja u školi razvijeno je u Norveškoj i datira iz ranih 1980-ih, kada je Olweus (1983) proveo deskriptivno istraživanje norveške školske populacije i utvrdio visoku učestalost i ozbiljnost fenomena u svim dobnim skupinama.

Počevši od ove prve ankete, tijekom godina, istraživanja su se umnožila diljem svijeta kako bi se istražila učestalost fenomena zlostavljanja i istražila psihološka i relacijska dinamika koja se pokreće između onih koji su uključeni u sam fenomen. U Engleskoj su, na primjer, Whitney i Smith (1993) proveli istraživanje koje je pokazalo da, iako je učestalost fenomena varirala između različitih vrsta proučavanih škola, u osnovnim školama postotak žrtava nikada nije bio ispod 19%, a postotak žrtava u srednjim školama nikad nije bio ispod 8%. Smith i Sharp (1994) radili su četiri tromjesečja u 23 škole u Ujedinjenom Kraljevstvu i uočili da je, nakon njihove intervencije, poboljšanje problema bilo u pozitivnoj korelaciji s opsegom predanosti sudionika. U mnogim drugim zemljama, poput Australije, Belgije, Finske, Španjolske i Sjedinjenih Država, provedene su intervencije velikih razmjera, što je omogućilo dolazak do niza varijabli za koje se čini da su prisutne u svim realnostima koje su proučavane i koje omogućuju prepoznavanje određenih međukulturalnih specifičnosti fenomena zlostavljanja. Pokazalo se da postotak ponašanja koje se može kategorizirati kao vršnjačko nasilje opada kako raste dob uključene djece, ali to ne znači poboljšanje ili povlačenje fenomena, već samo promjenu. Doista, incidenti zlostavljanja postaju rjeđi, ali se povećava njihova opasnost i ozbiljnost (Smith i sur., 2008). Nadalje, pokazalo se da su obično muškarci, u većem postotku nego žene, ti koji preuzimaju ulogu nasilnika, no djevojčice su te koje se više koriste neizravnim oblicima zlostavljanja (Björkqvist, 1994) – poput okrutnih riječi, odbijanje zahtjeva za partnerstvo na projektima ili sudjelovanje u grupama.

Drugi tipični elementi, proizašli iz različitih istraživanja provedenih u različitim dijelovima svijeta, tiču se mjesta kojima se daje prednost manifestacije fenomena zlostavljanja, a to su školski prostori, ali i činjenice da uloge nasilnika i žrtve zadržavaju svoje stabilnost tijekom vremena (Menesini, 2000).

Revision #1

Created 21 March 2023 12:07:24 by Antonija Lujanac

Updated 23 March 2023 07:48:02 by Antonija Lujanac